

Sacharovpriset

Europaparlamentets pris till
människorättskämpar

Om Sacharovpriset

- Har delats ut sedan 1988
- Tidigare pristagare är bland andra:
 - Nelson Mandela (1988)
 - Malala (2013)
 - Aleksej Navalnyj (2021)

EUROPA DIREKT
Sydskåne

Motivering för priset 2022

Pristagaren utses genom nominering och röstning av Europaparlamentets ledamöter. Pristagare 2022 är Ukrainas befolkning, med motiveringen:

”Detta pris tillägnas de ukrainare som kämpar på marken. De som har tvingats fly. De som har förlorat släktingar och vänner. Alla de som försvarar det som de tror på. Jag vet att det modiga ukrainska folket inte kommer att ge upp och det kommer inte vi heller”

Roberta Metsola, talman Europaparlamentet

EUROPA DIREKT
Sydskåne

A close-up photograph of a soldier wearing a green helmet with a yellow trident emblem, a symbol of Ukraine. The soldier's mouth is wide open in a shout, and his eyes are intense. The background is a solid blue color. A horizontal yellow band runs across the middle of the image, serving as a background for the text.

Varför blev det krig i Ukraina?

Bakgrund

Mer
info

- [Konflikten i Ukraina | Utrikespolitiska institutet \(ui.se\)](#)
- <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ukraina/utrikespolitik-och-forsvar/>

- Sedan Sovjetunionen upplöstes 1991 har Ukraina närmat sig väst
- Orangea revolutionen 2004, protester mot ryskvänlige presidenten Viktor Janukovytsj och valfusk. Protesterna ledde till ett omval.
- Där segrade Viktor Justjenko, som var mer positiv till väst och EU.
- Ryssland reagerade med att stänga av gasleveranser till Ukraina.
- Janukovytsj vann valet 2010, fängslade tidigare premiärministern Julia Tymosjenko.
- Förhandlingar om handelsavtal med EU förargade Ryssland

EUROPA DIREKT
Sydskåne

Olika anledningar

- Ukraina slits mellan av att vilja närma sig väst, samtidigt som de varit beroende av samarbete med Ryssland
- Ligger mellan västvärlden och Ryssland, både geografiskt och politiskt
- I Ukraina har Natomedlemskap diskuterats sedan 2002. Det uppskattar inte Ryssland, som är emot Nato
- Ryssland annekterade halvön Krim 2014, som tillhör Ukraina
- Genomförde folkomröstning, som enligt experter var iscensatt
- 24 februari 2022 inledde Ryssland, på order av Putin, invasionen av Ukraina
- Tre områden i Ukraina kontrolleras av Ryssland
 - Donetsk
 - Luhansk
 - Krim

Ukrainas suveränitet

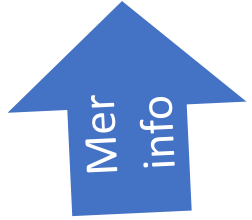
- *Vad är suveränitet?*
 - Att olika länder godkänner varandras regeringar och lagar
 - Gäller också landgränser
 - Endast FN får bryta mot suveräniteten om de anser att mänskliga rättigheter kränks i landet
- *Hur kränks Ukrainas suveränitet av Ryssland?*
 - Ukraina är självständigt sedan 1991
 - Alla länder ska respektera lagarna och landgränserna i Ukraina
 - Det gör inte Ryssland, t ex om Ukrainas medlemskap i EU och Nato

A row of European Union flags and Ukrainian national flags flying in front of the European Parliament building. The flags are blue with yellow stars and yellow and blue horizontal stripes. The building is a modern glass and steel structure with a curved facade. The text "Vad gör EU?" is overlaid on the right side of the image.

Vad gör EU?

EU:s åtgärder

- EU beslutade tidigt att stötta Ukraina på olika sätt
 - Politiskt – genom att fördöma Ryssland och visa sitt stöd till Ukraina
 - Humanitärt – erbjuda skydd till ukrainska flyktingar och skicka hjälp på plats
 - Ekonomiskt – bidrag till Ukraina så att landet ska kunna återbyggas
 - Militärt – Utbilda soldater i Ukraina, bidrag till ukrainska armén
 - Godkänna Ukraina som kandidatland till EU

EU:s sanktioner mot Ryssland

- EU har i nuläget infört åtta sanktionspaket mot Ryssland. En sanktion är ett straff mot Ryssland, som påverkar landets ekonomi
 - Transport – förbud för resor med ryska flygplan och båtar inom EU
 - Energi – förbud mot import av olja och kol från Ryssland
 - Militärt – förbud mot export av vapen till Ryssland
 - Medier – inga sändningar från de statsägda ryska TV-kanalerna
 - Banker – förbud mot transaktioner med Rysslands centralbank

<https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/eu-response-ukraine-invasion/#how>

Mer
info

EUROPA DIREKT
Sydskåne

Flyktingar och den humanitära krisen

- EU har infört *massflyktsdirektivet* efter starten av kriget i Ukraina, efter omröstning i parlamentet
 - Skydd till alla flyktingar från Ukraina
 - Rätt att stanna inom EU utan att behöva söka asyl
 - Rätt till boende, bidrag, arbete och sjukvård
 - Barn har rätt att få gå i skolan i sitt nya land
 - I november 2022 var det 7,8 miljoner ukrainare på flykt i Europa

Hybridkrig

Ryssland och hybridkrigföring

- Experter menar att Ryssland driver ett hybridkrig mot Ukraina. *Vad betyder det?*
 - Krig kan bedrivas på olika sätt, det behöver inte vara med militärer på fältet
 - Påverkanskampanjer i sociala medier, t ex amerikanska valet 2016
 - Cyberangrepp
 - Desinformation, t ex skådespelare i nyhetsinslag
 - Utpressning, hot, våld, t ex Sergej Skripal, rysk avhoppare som blev förgiftad

Om hybridkrigföring

- Hybridkrig kan förklaras som en gråzon mellan krig och fred
- Attacken mot gasledningen Nord Stream är ett exempel på hybridkrigföring
- Svårt att skydda sig emot
- EU, Nato och Sverige har alla tagit fram strategier för att skydda sig

- <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--4816--SE>
- <https://www.europaportalen.se/2022/09/eu-efter-misstankta-gassabotaget-starkast-mojligast-reaktion>
- <https://www.consilium.europa.eu/sv/council-eu/preparatory-bodies/horizontal-working-party-on-enhancing-resilience-and-counteracting-hybrid-threats/>

Frågor/diskussion

Diskussionsfrågor

- Vad kan vi i Sverige göra för att hjälpa Ukraina?
- Vad kan vi göra för att hjälpa ukrainska flyktingar i Sverige?
- Vad mer kan EU göra för att sätta press på Ryssland?
- Mänskliga rättigheter, vad betyder det? Vad borde ingå?
- Hur borde EU agera framöver gällande Ukraina?
- Hur tror ni EU:s sanktioner påverkat Ryssland?
- Hur kan hybridkrigsföring påverka Sverige?
- Hur man kan skydda sig mot exempelvis påverkanskampanjer i sociala medier?

FÖR MER INFORMATION/KONTAKT:

europadirektskydskane.se

ditteu.se (unga och lärare)

 facebook.com/europadirekt

 instagram.com/edsskane

 Europa Direkt Sydsåne på Youtube

EUROPA DIREKT

Sydsåne

